

## Siionin virsien sävelmistön uudistaminen

Siionin virsien uudistuksen lähtökohtana ovat körttiläisen seuraliikkeen tarpeet. Tätä periaatetta kunnioittaen sävelmäjaosto haluaa huolehtia veisuuperinteen omintakeisuuden säilymisestä. Seuraveisuu halutaan pitää jatkossakin säestyksettömänä, mikä aiheuttaa sävelmille monia haasteita. Parhaiten seuraveisuussa näyttävät toimivan tämän kansanliikkeen keskuudessa syntyneet, useimmiten tasajakoiset ja runsaasti niekuttelevat kansantoisinnot.

Sävelmäjaosto kantaa huolta siitä, että Siionin virsien sävelmistö olisi rikas ja monipuolinen, mutta sisältäisi toisaalta mahdollisimman vähän sävelmiä, jotka ovat vain yhdessä virressä (ns. uniikkisävelmät). Jaosto on perehtynyt Elias Laguksen vuonna 1790 suomentamiinsa Siionin virsiin tekemiin sävelmäviittauksiin. Lagus merkitsi kuhunkin virteen vuoden 1701 virsikirjasta sävelmän, jolla virsi veisataan. Joidenkin tekstien kohdalla haluttaisiin palata noudattamaan Laguksen merkintöjä.

Ylivoimaisesti suurin osa Siionin virsistä tulee säilyttämään nykyisen sävelmänsä, mutta ne, joiden sävelmä vaihdetaan tai sitä muokataan, jaosto on ryhmitellyt seuraavalla tavalla:

### 1. Uudet ja edellisestä laitoksesta palautettavat sävelmät

Kyse ei varsinaisesti ole uusista sävelmistä, vaan sellaisista vanhoista sävelmistä, jotka eivät ole aiemmin esiintyneet Siionin virsien nuottipainoksissa. Osa ehdotuksista taas on niitä toisintoja, jotka olivat vielä Siionin virsien edellisessä laitoksessa (ns. Malmivaaran Siion), mutta jotka jätettiin pois nykyisestä. Esim. Malmivaaran Siionin sävelmää 104 ehdotetaan Siionin virsien 54 (nykyinen sävelmä jää rinnalle b-sävelmäksi) ja 313 sävelmäksi.

### 2. Nykyisen sävelmän muokkaaminen

Joihinkin sävelmiin on yritetty hakea musiikillisesti mielenkiintoisempia sävelmämuotoja. Esim. Siionin virren 255 sävelmää ehdotetaan muutettavaksi samanlaiseksi kuin virsikirjassa (virsi 628). Joidenkin sävelmien rytmiasua taas halutaan yksinkertaistaa paremmin seuraveisuuseen sopivaksi. Lisäksi joidenkin virsien kovin lähekkäiset toisinnot hankaloittavat veisaamista, mutta nämä sävelmät ovat yhdistettävissä niin, että kummastakin toisinnosta saadaan rikkaimmat ja mielenkiintoisimmat säkeet käyttöön.

### 3. Toisintojen esiintymiskertojen ”tasaaminen”

Nykyisessä laitoksessa sama sävelmä saattaa olla jopa kymmenessä eri virressä ja samalla vastaavassa runomitassa olevista virsistä löytyy jopa uniikkisävelmiä. Sävelmän harvinaisuus saattaa vähentää hyvän virsitekstin käyttöä. Jaosto on pohtinut, missä virsissä teksti-sävelmä-yhteys on niin tiivis, ettei sitä voi purkaa ja missä sävelmän voisi vaihtaa koko sävelmistön rikastuttamiseksi virren siitä kärsimättä. Esim. Siionin virren 50 sävelmäksi jaosto ehdottaa Laguksen merkinnän mukaisesti Siionin virren 253 sävelmää.

### 4. Harvoin käytettyjen ja Siionin virsien perinteelle vieraiden virsien poistaminen

Sävelmän vaikeus ei ole riittävä syy karsimiseen, vaan sävelmistöstä saa löytyä haasteitakin. Kuitenkin kovin lähekkäiset toisinnot hankaloittavat veisaamista, joten niistä pyritään jättämään toinen pois (esim. Siionin virsiin 108 ja 116 ehdotetaan molempiin sävelmäksi 108). Edellisen uudistuksen yhteydessä haettiin yhteistä sävelmistöä virsikirjan kanssa ja joihinkin Siionin virsiin otettiin sävelmä sieltä. Nyt halutaan taas palata juurille käyttämään tämän liikkeen perinteen mukaisia toisintoja. Siionin virsien lisävihkosta löytyy lisäksi useita sinänsä kauniita sävelmiä, jotka eivät kuitenkaan toimi säestyksettömässä seuraveisuussa.

#### 5. Juurisävelmän korvaaminen toisinnolla

Edellisen uudistuksen yhteydessä yhtenä ihanteena oli pyrkimys yhteiseurooppalaiseen virsilaulutapaan. Niinpä nykyiseen laitokseen otettiin suomalaisten kansantoisintojen tilalle niiden alkuperäisiä saksalaisia tai ruotsalaisia juurisävelmiä. Ne eivät kuitenkaan istu veisuuperinteeseen kovinkaan hyvin ja monet niistä ovatkin jääneet vähäiseen käyttöön. Nyt virsille osoitetaan sävelmiksi ensisijassa suomalaisia toisintoja ja juurisävelmät pääosin poistetaan (esim. Siionin virsien 47 ja 106 a-sävelmät).

#### 6. B-sävelmän lisääminen jo vakiintuneen käytännön mukaisesti

Siionin virttä 197 veisataan usein myös Siionin virren 243 keiteleläisellä toisinnolla. Siksi sävelmäjaosto ehdottaa sitä nykyisen sävelmän rinnalle b-sävelmäksi.

Samuli Korkalainen  
sävelmäjaoston sihteeri